

2020 Yılı Bütçesi TBMM Genel Kurulunda

TBMM Genel Kurulunda, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine başlandı. - 09.12.2019

2020 Yılı Bütçesi TBMM Genel Kurulunda

TBMM Genel Kurulunda 2020 Yılı Merkezi Bütçe Kanun Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu'nun görüşmelerine başlandı. (Doğukan Keskinkılıç - Anadolu Ajansı)

TBMM Genel Kurulu, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni görüşmek üzere TBMM Başkanı Mustafa Şentop başkanlığında toplandı.

Şentop, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinin hayırlı olması temennisinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, TBMM Genel Kurulunda, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sunuş konuşmasını yaptı.

Milli iradenin tecelligahı olan TBMM'deki bütçe görüşmelerinin, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve kabinesinin vizyonunu ortaya koyma ve millet önünde hesap verme mecrası olarak büyük bir fırsat olduğuna inandıklarını söyleyen Oktay, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ikinci, AK Parti hükümetlerinin 18. bütçesi olan 2020 yılı merkezi yönetim bütçesinin devlete ve millete hayırlı olmasını diledi.

Ekonomide yaşanan dalgalanmalar, yaptırım tehditleri ve bölgesel belirsizliklerinin,

Türkiye'yi hedeflerinden uzaklaştırmadığını aksine hedeflerine daha sıkı sarılmaya yönelttiğini vurgulayan Oktay, “2020 yılı bütçesini, toplumumuzun tüm kesimlerini kapsayan sürdürülebilir ekonomik kalkınma ve toplumsal refah artışı için bir fırsat olarak görüyoruz.” dedi.

Oktay, 2020 yılı bütçesinin, 11. Kalkınma Planı ile Yeni Ekonomi Programı'nın hedeflerini merkeze aldığını, 82 milyonun bütçesi olduğunu belirtti.

Küresel ekonomik görünüme değinen Oktay, 2020'de küresel büyüme açısından ılımlı bir toparlanma beklendiğine işaret etti.

Küresel ekonominin, ticari ve jeopolitik gerginliklerin yanı sıra uluslararası ekonomik ve ticari iş birliğinin geleceğine yönelik belirsizliklerdeki artışın, yatırımcı güvenini ve küresel ticari gelişmeleri olumsuz etkilediğine dikkati çeken Oktay, bu kapsamda 2018'de küresel büyümenin yüzde 3,8'den yüzde 3,6'ya gerileyerek ivme kaybettiğini dile getirdi.

Gelişmekte olan ekonomilerde küresel ticaret savaşları

Oktay, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ekonomilerde küresel ticaret savaşları nedeniyle korumacılık eğilimlerinin artması, güven ve yatırım ortamının zayıflaması ile Çin'de görülen belirgin ekonomik yavaşlamanın, 2018'de olduğu gibi 2019'da da sürdüğüne dikkati çekti.

Gelişmiş ekonomilerde 2019 ve 2020'de büyüme oranının yüzde 1,7 olmasının beklendiğinin altını çizen Oktay, geride kalan dönem ortalamalarına göre düşük büyüme beklentisinin, başta ticari gerilimler kaynaklı olmak üzere dış talebin zayıflamasına bağlı olarak öne çıktığını söyledi.

Oktay, güçlü seyreden istihdam gelişmelerine rağmen ABD'nin ticaret anlaşmazlıkları, büyüme üzerinde baskı oluşturduğunu, ticaret savaşının etkilerinin birçok sektöre yayıldığını dile getirdi.

Avro bölgesinde ekonomik büyümenin, 2018 ortasından itibaren yavaşladığını ve 2019'un ilk yarısında da zayıf bir performans gösterdiğini aktaran Oktay, ihracat kanalındaki yavaşlamanın, otomotiv sektörü başta olmak üzere sanayi üretimine yansıdığını belirtti.

Fuat Oktay, sonuç olarak küresel ekonomik büyümenin destekleyici politikalar ve iktisadi faaliyette beklenen canlanmayla 2020'de 2019'a kıyasla bir miktar daha yüksek olmasının ve yüzde 3,4'e yükselmesinin tahmin edildiğini bildirdi.

ABD ve Çin arasında artan ticaret tansiyonu

Küresel büyümeyi etkileyen en önemli faktörün, ticaret hacmine yönelik gelişmeler olduğuna işaret eden Oktay, ABD ve Çin arasında artan ticaret tansiyonunun olumsuz etkilerinin, küresel ticaret hacmindeki artışı sınırlandırdığını ve buna bağlı olarak dünyada korumacı politikaların artış göstermesinin küresel büyüme oranlarını baskıladığını anlattı.

ABD Merkez Bankasının (Fed), 2008 sonrasında ilk kez 2019 Temmuz ayında faiz indirimine gittiğini, eylül ve ekim aylarında da faiz indirimlerine devam ederek genişletici para politikasını sürdürdüğünü anımsatan Oktay, Fed'in 2020'de de faiz indirimine gidebileceğinin, Avrupa Merkez Bankasının politika faizlerinin de sıfır seviyelerine yakın kalmaya devam edeceğinin değerlendirildiğini vurguladı.

Oktay, 2018'de işsizlik oranının küresel düzeyde yüzde 5 olarak gerçekleştiğini hatırlatarak, genç işsizliğin yanı sıra eğitim ve gelir düzeylerindeki eşitsizliklere de bağlı olarak işgücü piyasasının gerektirdiği becerilere uygun yeterli işgücünün olmamasının,

küresel iş gücü piyasasının kronik problemleri arasında öne çıktığını aktardı.

Petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar

Yılın başlarında petrol piyasalarının arz yönlü olarak baskılandığını ve fiyatların yukarı yönlü hareket ettiğini belirten Oktay, İran ve Venezuela yaptırımlarının yanı sıra Libya'da artan çatışmalar ile OPEC ve Rusya başta olmak üzere OPEC dışı bazı ülkelerin üretim kısıntısı kararını yürürlüğe koymasından sonucunda, Brent petrolün varil fiyatının 70 dolar seviyesini aştığını aktardı.

Mayıs ayıyla birlikte ticaret savaşı geriliminin yeniden tırmanmasının, talep yönlü endişeleri tetikleyerek petrol fiyatlarını aşağı yönlü baskıladığını anlatan Oktay, ortalama petrol fiyatlarının 2019'da 61,8, 2020'de ise 60 doların altında olmasının beklendiğini belirtti.

Türkiye ekonomisinin, küresel büyüme ve ticarete bağlı dış talepteki toparlanma beklentisiyle genişletici para politikalarından olumlu etkilenmesinin beklendiğini ifade eden Oktay, "Küresel finans piyasalarında ortaya çıkabilecek dalgalanmalar ve petrol fiyatlarında meydana gelebilecek yukarı yönlü hareketler, Türkiye ekonomisinde cari işlemler dengesi ve enflasyon üzerinde risk oluşturabilecektir." diye konuştu.

Son 17 yılda gerçekleştirilen temel icraat ve hizmetlere değinen Oktay, "Ekonomideki başarılarımızın arkasında bütçe disiplini içindeki istikrarlı duruşumuz bulunmaktadır." dedi.

Oktay, 2002'de yüzde 11,2 olan bütçe açığını 2018 sonunda yüzde 2'ye indirdiklerinin, böylece vergi gelirlerinin daha etkin harcanabileceği mali yapıya kavuşulduğunu altını çizdi.

Mali alanla büyüme ve istihdamın desteklenmesinin yanı sıra başta ulaştırma, Ar-Ge, eğitim ve sağlık gibi ekonomik ve sosyal alanlarda büyük altyapı yatırımlarına imza atarak önemli gelişmeleri gerçekleştirdiklerini anlatan Oktay, "2003-2018 döneminde yıllık ortalama yüzde 5,6 oranında büyüme sağlayarak ekonomi genelinde toplamda 9,8 milyon, yıllık ortalama olarak ise yaklaşık 610 bin yeni istihdam oluşturduk. Ar-Ge harcamalarının milli gelir içindeki payını 2002'de yüzde 0,51'den 2018'de yüzde 1,03'e yükselttik. Söz konusu harcama tutarı 2002'de toplamda 1,8 milyar lirayken 2018'de toplam 38,5 milyar liraya çıkmıştır." ifadelerini kullandı.

Alt yapı yatırımları

Başta ulaştırma olmak üzere pek çok alanda önemli alt yapı yatırımları oluşturdularına

dikkati çeken Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, “Bu kapsamda havalimanı sayımızı 56'ya, bölünmüş yol uzunluğumuzu 2019 Kasım ayı itibarıyla 27 bin 123 kilometreye yükseltirken daha önce kullanımda olmayan hızlı trenlerin kullanımı için bin 213 kilometrelik hat oluşturduk. Derslik sayısını toplamda 343 binden 721 bine çıkararak ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısını 36'dan 24'e indirdik.” diye konuştu.

Oktay, 10 bin kişiye düşen hastane yatağı sayısını 24,8'den 27,9'a çıkarırken nitelikli yatak sayısını da 19 binden 145 bine yükselttiklerini anlatarak, “Sağlık yatırımlarımızın sonucunda bin canlı doğumda bebek ölüm hızını 31,5'den 6,8'e, 100 bin canlı doğumda anne ölüm oranını ise 64'ten 13,6'ya geriletmiş olduk. Söz konusu kazanımlarımıza imkan tanıyan bütçe disiplinine yönelik istikrarlı tutumumuzu, büyümeye ve refaha daha fazla destek olmasını sağlayacak şekilde ortaya koymaktayız.” dedi.

Türkiye ekonomisine ilişkin gelişmeleri aktaran Oktay, Türkiye'nin son 17 yılda yalnızca ekonomik değil, siyasi anlamda da dünyada ağırlığını hissettirmeye başladığını ve dünyanın bölgesel güç merkezlerinden biri haline geldiğini belirtti.

Bu durumun Türkiye'nin siyasi ve iktisadi rakiplerinin dikkatinden kaçmadığını ve Türkiye'nin, yapılan bilinçli hamlelerle çok sayıda iç-dış siyasi ve iktisadi şoklarla karşı karşıya kaldığını ifade eden Oktay, bunların son örneğinin, 2018 Ağustos ayında başlayan spekülatif kur saldırıları olduğunu hatırlattı.

“2020 yılı büyüme hedefimiz yüzde 5 olarak belirlendi”

Hükümetin, Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinde her türlü açık tehdit ve baskıya rağmen kararlı tutumuyla saldırılara boyun eğilmediğini ve alınan tedbirlerle bu şokların etkisiz hale getirildiğini belirten Oktay, “Şokların neticesinde yükselen enflasyonla oldukça kararlı bir mücadele ortaya konulmuş, halkımızın desteği alınarak beklentiler iyi yönetilmiş ve enflasyonda belirgin bir düşüş gerçekleştirilerek fiyat artışında katılaşmanın önüne geçilmiştir.” dedi.

Mali disiplinden taviz vermeden vergi indirimleri, istihdam teşvikleri ve kredi programlarıyla ekonomik büyümenin desteklendiğini vurgulayan Oktay, uygulanan dış ticaret politikaları ve alınan tedbirlerle, ithalatın kompozisyonunun ihracatı destekleyecek şekilde değişmeye başladığını, turizm gelirlerinin desteğiyle cari işlemler fazlası veren bir ekonomiye doğru önemli adımlar atıldığını söyledi.

Yeni Ekonomi Programı'nda öngörülen para ve maliye politikalarının, koordineli şekilde uygulanmayı sürdürüleceğini ifade eden Oktay, “Yargı reformu stratejisi ve vergi reformu

gibi temel alanlarda öngörülebilirliği güçlendirecek adımlarla ekonomide yapısal dönüşüm, enflasyonu daha da aşağıya çekerken ekonominin sürdürülebilir bir büyüme patikasına oturmasına da yardımcı olacaktır. Bu kapsamda 2020 yılı büyüme hedefimiz yüzde 5 olarak belirlenmiştir.” diye konuştu.

Oktay, döviz kurlarındaki yükselme sonucu oluşan maliyet baskısı ve fiyatlama davranışlarında ortaya çıkan bozulma neticesinde 12 aylık tüketici enflasyonunun ekimde yüzde 25,2 seviyesine ulaştığını söyledi.

Para ve maliye politikaları arasındaki güçlü koordinasyon, petrol ve diğer emtia fiyatlarındaki aşağı yönlü hareketin, kamu fiyatlama mekanizmalarıyla kur kaynaklı fiyat dalgalanmalarının tüketici enflasyonu üzerindeki etkisinin yumuşatılması ve enflasyonla mücadele çerçevesinde gösterilen toplumsal destek neticesinde enflasyonun düşüş eğilimine girdiğini belirten Oktay, bu çerçevede tüketici enflasyonunun, 2018 sonunda Yeni Ekonomi Programı tahminleriyle uyumlu olarak yüzde 20,3 seviyesine ve 2019 Kasım ayı itibarıyla da yüzde 10,56 seviyesine gerilediğini ifade etti.

Oktay, 2019 yıl sonunda TÜFE'nin Yeni Ekonomi Programı (YEP) hedefi olan yüzde 12 seviyesinin altında gerçekleşmesinin öngörüldüğünü anımsattı.

YEP'te öngörülen politikaların hayata geçirilmesiyle enflasyonun kalıcı olarak düşük, tek haneli seviyelere indirilmesinin temel hedefleri olduğuna işaret eden Oktay, bu çerçevede enflasyonun 2020 yılında yüzde 8,5'e, 2022 yılında ise yüzde 4,9'a düşmesinin beklendiğini de vurguladı.

İhracatın, AB ekonomisindeki yavaşlamadan olumsuz etkilense de 2018'de genel ticaret sistemine göre 176,9 milyar dolara yükseldiğine dikkati çeken Oktay, yıllık ihracatın bu yıl sonunda 180 milyar doları aşmasını, 2020 yılı ihracat hedefinin ise 190 milyar dolar olduğunu bildirdi.

Oktay, bu yıl sonunda seyahat gelirlerinin 29 milyar dolara ulaşılacağını tahmin ettiklerine dikkati çekerek, “Bu çerçevede turizmdeki canlanmanın sürmesini beklediğimiz 2020 yılında da seyahat gelirleri hedefimizi 34,3 milyar dolar olarak öngörmekteyiz.” diye konuştu.

“Yüksek katma değerli ürün ihracatının artırılmasını bekliyoruz”

Oktay, cari işlemler dengesinin YEP'te öngörüldüğü şekliyle 2020 yılında makul düzeylerde bir açık vermesinin beklendiğini dile getirdi.

Enflasyondaki gerilemeyle birlikte risk primlerindeki düşüş ve kaliteli sermaye girişleri için ortamın elverişli hale gelmesinin dış finansmanın temel belirleyicisi olacağına işaret eden Oktay, bu kapsamda cari işlemler açığının GSYH'ye oranının 2020 yılında yüzde -1,2 olarak gerçekleşmesinin öngörüldüğünü anlattı.

Oktay, üretimdeki dönüşüme bağlı olarak yüksek katma değerli ürün ihracatının artırılmasını beklediklerini, bu durumun aynı zamanda yerileştirme yoluyla ithalata olan bağımlılığın azaltılmasıyla da destekleneceğini vurguladı.

Seyahat gelirlerinin de önemli derecede artmasıyla cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlanacağına işaret eden Oktay, bu sayede dış finansman ihtiyacının azalacağını, dengeli ve sürdürülebilir büyüme eğiliminin korunacağını belirtti.

Fuat Oktay, Türkiye'nin gelecek dönemde de yeni nesil uygulamalarla hızlı ve kolay ticaretin adresi, bölgesinde güvenli bir liman olmaya devam edeceğinin altını çizdi.

Geçen yıl yaklaşık 550 bin kişilik ilave istihdamla işsizlik oranının yüzde 11 seviyesinde gerçekleştiğini anlatan Oktay, büyümedeki gelişmelerin istihdama da yansıdığını, işgücü piyasasının ekonomideki büyüme yönünden etkilendiğini ve 2018'in ikinci yarısında başlayan ekonomik yavaşlama neticesinde işsizlik oranının bu yıl sonunda yüzde 12,9 olarak gerçekleşmesinin öngörüldüğünü söyledi.

“3 yılda istihdam 3,2 milyon kişi artırılabilecek”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, 2020 yılında hedeflenen yüzde 5'lik büyümeyele iktisadi faaliyette toparlanma ve bunun sonucunda işgücüne katılım ve istihdam oranlarında iyileşme öngörüldüğünü belirtti.

Oktay, “İstihdama yönelik olarak iktisadi güven ortamının güçlenmesi sonucunda ertelenmiş yatırımların hayata geçirilmesi ve üretimdeki artışla birlikte istihdam teşviklerinin etkili bir biçimde uygulanmaya devam edecektir. Ayrıca işgücü piyasasına yönelik yapısal adımlar atılacaktır. Bu çerçevede, işgücü piyasası deneme ve denkleştirme süresi ve kısmi süreli çalışma konularının taraflar arasında mutabakatla esnekleştirilmesi öngörülmektedir.” şeklinde konuştu.

Kadın istihdamı için 2020'de de güçlü bir destek paketinin hayata geçirileceğini anlatan Oktay, kadınların çalışma hayatına girişini kolaylaştıracak ve kadın istihdamını yükseltecek esnek çalışma imkanlarının artırılması, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, çocuk bakım hizmetleri ve ihtiyaca göre belirlenmiş mesleki eğitim

programlarının yaygınlaştırılması için teşvik uygulamalarının artırılarak sürdürüleceğine işaret etti.

İstihdam teşviklerinin ihtiyaçlara göre yeniden tasarlanarak hayata geçirilmesi ve gençlerin iş dünyasının ihtiyaçlarına uygun mesleki eğitim programlarına dahil edilmesiyle genç işsizliğin azaltılmasını sağlayacaklarını belirten Oktay, bu çerçevede 2020 yılında bu yıla göre istihdamın 1 milyon 52 bin kişi artmasının, işsizlik oranının ise yüzde 11,8'e gerilemesinin beklendiğini, YEP'e göre de gelecek üç yılda istihdamın 3,2 milyon kişi artırılarak 2022'de işsizliğin yüzde 9,8'e düşürülmesinin hedeflendiğini kaydetti.

“Faiz ödemelerinin bütçe içindeki payı azaltıldı”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, kamu maliyesinde en önemli kazanımlardan birinin faiz ödemelerinin bütçe içindeki payının azaltıldığını vurguladı.

Faiz harcamalarının bütçe giderleri içerisindeki payı, 2002'de yüzde 43,2 iken, 2020 yılı bütçesinde bu oranın yüzde 12,7 seviyesinde kalmasının öngörüldüğünü dile getiren Oktay, bu çerçevede oluşturdukları mali alanla vatandaşlara hizmet olarak ayrılan kaynakların miktarının önemli ölçüde artırıldığına dikkati çekti.

Oktay, vergi gelirleriyle faiz giderleri karşılaştırıldığında da benzer bir görünümün ortaya çıktığına işaret ederek, şöyle konuştu:

“2002'de toplanan her 100 liralık verginin 85,7 lirası faiz harcamalarına giderken, 2020 bütçesinde yalnızca 17,7 lirasının faiz harcamalarına ayrılacağı tahmin edilmektedir. Kamu maliyesinin bir diğer önemli kazanımı ise borç stokunda ciddi oranda bir düşüşün sağlanmasıdır. 2000'li yılların başında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içindeki payı yüzde 76,1 seviyesinde bulunan AB tanımlı borç stoku seviyesi 2019 yılı ikinci çeyreği itibarıyla yüzde 32,2 seviyesindedir. Avrupa İstatistik Ofisi verilerine göre, aynı dönemde 28 AB üyesi ülkenin borç stokunun Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı yüzde 80,5 düzeyindedir.

2019 Ekim ayı IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'na göre söz konusu oran gelişmiş ülkeler için yüzde 103,1; gelişmekte olan ülkeler için ise yüzde 53,3 seviyesinde bulunmaktadır. Yüzde 32,2 ile borç stokumuzun düşük seviyelerde bulunması maliye politikamızın işlevselliğini önemli ölçüde arttırmıştır. 2019 yılında yüzde 32,8 olması beklenen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranının 2020 yılı itibarıyla yüzde 33,2 ve Yeni Ekonomi Programı dönemi sonunda ise yüzde 32,3 seviyesine gelmesini hedefliyoruz.”

“Yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılması da öngörülüyor”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, 11. Kalkınma Planı'na da değinerek, Planda verimlilik odağında sanayi sektörünün itici güç rolünü üstlendiği, ihracata dayalı istikrarlı bir büyüme modeli çerçevesinde hedeflerin belirlendiğini anlattı.

Belirlenen büyüme modelinde bir taraftan yatırımların üretken alanlara yönlendirilmesinin, diğer taraftan yurt içi tasarrufların artırılmasının amaçlandığını, bu kapsamda plan dönemi sonunda yurt içi tasarrufların milli gelire oranının yüzde 30'un üzerine çıkarılmasını hedeflediklerini belirten Oktay, Kalkınma Planı'nda yurt içi tasarrufların artırılması için hane halkı ve firmaların tasarrufa özendirilmesinin yanında kamu tasarruflarının artırılmasının ve bu tasarrufların ekonominin verimli alanlarındaki

yatırımlara yönlendirilmesinin öngörüldüğünü söyledi.

Fuat Oktay, planda öngörülen büyümeyi destekleyici maliye politikalarının hayata geçirilebilmesi için program bütçe sistemine geçilmesinin yanı sıra maliye politikasının etkinliğini artırmak için harcamaların gözden geçirildiğini anlatarak şöyle konuştu:

“Buna ek olarak vergi adaletini güçlendirecek ve vergi tabanını genişletecek revizyonların yanı sıra yerel yönetimlerin öz gelirlerinin artırılması da öngörülmektedir. Ayrıca, sosyal güvenlik sisteminin güçlendirilmesi için kayıtlı istihdamın artırılması, sistemin kapsadığı nüfusun genişletilmesi ve prim tahsilatlarının artırılması sağlanarak emeklilik ve sağlık harcamalarının kamu maliyesi üzerindeki baskısının kontrol altında tutulması hedeflenmektedir.”

“Ekonomide kayıt dışılığın azaltılmasını hedefliyoruz”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, 2018 Ağustos'unda yaşanan kur şokundan sonra uygulanan maliye politikalarının iktisadi faaliyetin yanı sıra cari açık ve enflasyonla mücadeleyi desteklediğine işaret etti.

Uygulanan etkin bütçe politikaları sayesinde 2018 yılında merkezi yönetim bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranının yüzde 2 gibi makul bir seviyede gerçekleştiğini hatırlatan Oktay, şunları kaydetti:

“2020-2022 döneminde de mali disiplini kararlılıkla sürdüreceğiz. Bu kapsamda, bütçenin gelir performansının yükseltilmesine yönelik; sürekli gelir kaynakları ile vergi tahsilatında etkinliğin artırılması ve ekonomide kayıt dışılığın azaltılmasını hedefliyoruz. Kaynakların verimli kullanılmasını ve belirlenen alanlarda tasarrufların artırılmasını sağlayacak yapısal değişiklikleri hayata geçireceğiz. Böylece kamu borçluluğu düşük düzeylerde tutulacaktır. Yeni Ekonomi Programı'nın kapsadığı önümüzdeki üç yıllık dönemde de bütçe açığının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranının yüzde 3'ün altında kalmasını hedefliyoruz.”

Oktay, konuşmasında 2018 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifine yönelik gelişmelere değindi.

Geçen yıl bütçe giderlerinin 830,8 milyar, bütçe gelirlerinin 758 milyar lira olduğunu belirten Oktay, bütçe açığının 72,8 milyar, faiz dışı fazlanın 1,1 milyar lira olarak gerçekleştiğini anlattı.

2018 yılı bütçe giderlerinin, bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 10,8, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 1 arttığını dile getiren Oktay, buna karşın bütçe

gelirlerinin bütçe başlangıç tahminine göre yüzde 8,1, yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 1,1 arttığı bilgisini verdi. Oktay, “2018 yılında 72,8 milyar lira olarak gerçekleşen bütçe açığı başlangıçta öngörülen açığın 6,9 milyar lira üzerinde, yıl sonu gerçekleşme tahmini ise 0,7 milyar lira üzerinde gerçekleşmiştir.” dedi.

“Yıl sonunda bütçe açığının 125 milyar lira olmasını bekliyoruz”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, 2019 yılı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin yıl sonu beklentilerine de değindi.

Bu yıl merkezi yönetim bütçe giderlerinin 992,4 milyar, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin ise 867,4 milyar lira olmasının öngörüldüğünü vurgulayan Oktay, bu yıl sonunda bütçe açığının 125 milyar lira, faiz dışı açığın 21,9 milyar lira olarak gerçekleşmesini beklediklerini ifade etti.

Fuat Oktay, 2019 yıl sonu bütçe açığının 125 milyar lira ile bütçe başlangıç hedefinin 44,4 milyar lira üzerinde gerçekleşeceğini beklediklerini aktararak, şöyle devam etti:

“Bu açığın milli gelire oranının ise yüzde 2,9 olacağını öngörmekteyiz. Bütçe giderlerinin detaylarına bakacak olursak, 2019 yılında personel giderlerinin 250,7 milyar lira, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 43,7 milyar lira, mal ve hizmet alım giderlerinin 78,4 milyar lira, cari transferlerin 397,1 milyar lira, sermaye giderlerinin 75,3 milyar lira, sermaye transferlerinin 15,3 milyar lira, borç verme giderlerinin 28,8 milyar lira, faiz giderlerinin 103,1 milyar lira olarak gerçekleşmesini beklemekteyiz.”

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, 2019 yılında vergi gelirlerinin yaklaşık 668 milyar lira, vergi dışı gelirlerin ise yaklaşık 200 milyar lira olacağını öngördüklerini söyledi.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde bütçe giderlerinin 1 trilyon 95,5 milyar, faiz hariç giderlerin 956,5 milyar, bütçe gelirlerinin 956,6 milyar lira olduğunu belirten Oktay, gelecek yılın bütçesinde vergi gelirlerinin 784,6 milyar lira, bütçe açığının 138,9 milyar lira olarak öngörüldüğünü bildirdi.

Oktay, 2020 bütçesinde personel giderlerinin 282,5 milyar, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin 48,1 milyar, mal ve hizmet alım giderlerinin 75,6 milyar, cari transferlerin 451,1 milyar, sermaye giderlerinin 56,6 milyar, sermaye transferlerinin 6,8 milyar, borç verme giderlerinin 27,1 milyar, yedek ödeneklerin 8,8 milyar, faiz giderlerinin 138,9 milyar lira olduğu bilgisini verdi.

Fuat Oktay, 2020 Yılında Merkezi Yönetim Bütçe gelirlerinin 2019 yılı gelir hedefine göre

yüzde 10,3 artışla 956,6 milyar lira, vergi gelirlerinin yüzde 17,5 oranında yükselerek 784,6 milyar liraya çıkmasının öngörüldüğünü, ayrıca vergi dışı gelirlerin 172 milyar liraya ulaşacağını tahmin edildiğini dile getirdi.

Bütçelerin ekonomideki gelişmelere göre şekillendirdikleri maliye politikalarının bir yansıması olduğunun altını çizen Oktay, bu çerçevede 2020 yılı bütçesinin, ekonomide öngörülen “dengelenme”, “disiplin” ve “değişim” yaklaşımına uygun hazırlandığını vurguladı.

Ekonomide dengelenme çerçevesinde elde ettikleri kazanımların geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşımın tesisinin 2020 yılı bütçenin temel amacı olduğunu vurgulayan Oktay, sözlerini şöyle sürdürdü:

“2020 yılı bütçesi, önceki 17 bütçemizde olduğu gibi bir hizmet bütçesi olacaktır. Faiz ödemelerinin bütçe içindeki payı azalırken vatandaşa hizmet olarak gidecek ödemelerin payının artması sağlanacaktır. Bütçedeki kaynaklarımız, vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu hizmetlerin karşılanmasında kullanılacaktır. Yeni Ekonomi Programında öngördüğümüz üzere bütçenin sağlam ve sürdürülebilir gelirlere dayanması, toplanan gelirlerin ise vatandaşlarımıza hizmeti esas alan bir anlayışla kullanılması en temel önceliğimiz olacaktır.”

“Eğitimin yaygın ve erişilebilir olmasında önemli ilerlemeler sağlandı”

Oktay, Türkiye'nin beşeri kapasitesinin güçlenmesine yönelik tüm kademelerde kapsayıcı ve kaliteli eğitim hamlesiyle bilgiyi ekonomik ve sosyal faydaya dönüştüren, teknoloji kullanımına ve üretime yatkın, nitelikli ve mutlu bireylerin yetiştirilmesinin her zaman temel önceliklerini olduğunu ifade etti.

AK Parti hükümetleri döneminde temel kamu hizmeti olarak görülen eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması doğrultusunda önemli ilerlemeler sağlandığına işaret eden Oktay, bu çerçevede öğretmen sayılarının artırıldığını, başta kız çocukları ve dezavantajlı öğrenciler olmak üzere eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarında artış sağlandığını ve derslik başına düşen öğrenci sayısının önemli ölçüde azaltıldığını dile getirdi.

Eğitime ilişkin hareket noktalarının, “güçlü öğretmen, güçlü gelecek” olduğunu belirten Oktay, eğitim, kendileri için her zaman bir ülke ve millet ödevi olduğunu söyledi. Oktay, “2020 yılı bütçemizde de eğitime her zamanki gibi büyük önem veriyoruz. Eğitime ayırdığımız bütçe kaynaklarını, 2020 yılında 176,1 milyar liraya çıkarıyoruz. Böylelikle

bütçe giderlerinin yaklaşık yüzde 16,1'ini tek başına eğitime ayırıyoruz.” ifadesini kullandı.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, bütçede eğitimin her kademesinde niteliğin artırılmasına yönelik; tekli eğitime geçilmesi, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, mesleki ve teknik eğitim atölye ve laboratuvarlarının modernizasyonu, tasarım ve beceri atölyelerinin kurulması, öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesine yönelik yapacakları yatırımların, 2020 yılında ön plana çıkacağını vurguladı.

Buna ilaveten, 2020 yılı bütçesinden öğrencilere doğrudan nakdi ve ayni olarak önemli destekler sağlamayı sürdürdüğünü, bu kapsamda tahsis edilen ödenek tutarının 26,4 milyar lira olduğunu anlatan Oktay, şöyle konuştu:

“2 milyon öğrencimizin faydalandığı burs ve öğrenim kredisi için 12,5 milyar lira, 1 milyon 315 bin öğrencimizin faydalandığı taşınmalı eğitim ve yemek yardım programı için 4,5 milyar lira, 403 bin engelli evladımızın faydalanacağı eğitim programları için yaklaşık 3,7 milyar lira, öğrencilerimize destekleme ve yetiştirme kursu çerçevesinde 1,8 milyar lira, özel okullara giden yaklaşık 160 bin öğrencimize eğitim öğretim desteği kapsamında 804 milyon lira, pansiyonlarda barınan 353 bin öğrencimize barınma desteği olarak 1,2 milyar lira, üniversitelerde harcı kaldırmamız sonucunda 2 milyon 186 bin üniversite öğrencisi için üniversitelerimize 602 milyon lira, ücretsiz kitap desteği kapsamında 1,3 milyar lira destek verilecektir.”

“Yatırımlara 64,1 milyar lira kaynak ayırıyoruz”

Sağlıklı nesillerin yetişmesi için sağlık alanındaki harcamaları da yıllara sari olarak yükselttiklerini belirten Oktay, “Sağlığa 2020 yılı bütçesinde 188,6 milyar lira kaynak ayıracağız. Böylece, 2002 yılında yüzde 11,3 olan sağlık harcamalarının bütçe içerisindeki payını 2020 yılında yüzde 17,2'ye çıkarıyoruz.” dedi.

Oktay, 2020 yılında tedavi harcamaları için 98,4 milyar lira, ilaç harcamaları için 47,3 milyar lira, aile hekimliği için 10,5 milyar lira kaynak ayrılacağını bildirdi.

Özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımlarını teşvik edecek altyapı yatırımlarını desteklemeye devam edeceklerini, bu çerçevede, 2020 yılında merkezi yönetim bütçesinden yatırımlara 64,1 milyar lira kaynak ayırdıklarını belirten Oktay, “Yerel yönetimlere verdiğimiz önem doğrultusunda iktidarımız döneminde yerel yönetimlere bütçeden ayrılan kaynak miktarı da artırılmıştır. Bu kapsamda büyükşehir ve diğer belediyelerimiz ile il özel idarelerimize ayırdığımız kaynağı 2019 yılı bütçesine göre yüzde

18,2 artırarak 97,3 milyar lira seviyesine ulaştırıyoruz.” diye konuştu.

Oktay, köylerin altyapısını güçlendirmek amacıyla oluşturdukları KÖYDES projesi için 1,5 milyar lira, belediyelerin su ve kanalizasyon altyapılarını güçlendirmek amacıyla oluşturdukları SUKAP projesi için 837 milyon lira, sokak aydınlatmaları için 2,4 milyar lira kaynak ayırdıklarını dile getirdi.

Bütçede sosyal harcamalar için ayrılan kaynak miktarını 69,5 milyar liraya çıkardıklarını bildiren Oktay, bu tutarın 2020 yılı bütçesinin yüzde 6,3'üne denk geldiğini, 2002 yılında bu oran yüzde 1,3 ve ayrılan kaynağın ise sadece 1,6 milyar lira olduğunu söyledi.

Ödeme gücü olmayan vatandaşların sağlık giderlerini karşılamak amacıyla 13,4 milyar lira ayırdıklarını ifade eden Oktay, 65 yaş üstü yaşlılar, bakıma ihtiyacı olan engelli vatandaşlar ve engelli vatandaşların yakınlarına bağlanan aylıklar kapsamında 11,6 milyar lira, engelli vatandaşların evde bakımına destek amacıyla 9,4 milyar lira, yoksul ailelere elektrik tüketim desteği kapsamında 1,8 milyar lira, ekonomik yoksunluk içinde olan çocuk ve gençlerin aileleri yanında yetişmelerine imkan sağlayan sosyal ve ekonomik destek ödemeleri için 1,6 milyar lira kaynak ayırdıkları bilgisini verdi.

“Kadının konumunun güçlendirilmesi temel politikalarımızdan”

“Kadının konumunun güçlendirilmesi, temel politikalarımızdan biridir.” diyen Oktay, bu kapsamda eğitim, sağlık, ekonomi, karar alma mekanizmalarına katılım temel eksenleri üzerine inşa edilen Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı uygulamaya devam ettiklerini vurguladı.

Oktay, şöyle devam etti:

“Kadın girişimciliğini geliştirmeye yönelik olarak kadın kooperatifçiliğini destekleme konusunda yeni adımlar atıyoruz. 81 ilimizde kadın kooperatifçiliği çalışma grupları oluşturduk. Teşvik ve desteklerimizin de etkisiyle, 2023 yılında kadın istihdam oranını yüzde 34'e; kadın işgücüne katılım oranını ise yüzde 38,5'e yükseltmeyi hedefliyoruz.

Kadına yönelik şiddete karşı mücadelemizi 'sıfır tolerans' anlayışıyla sürdürüyoruz. Bu çerçevede, 'Mercan Seferberliği'ni başlatarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler, Adalet, İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık Bakanlıklarımız ve Diyanet İşleri Başkanlığımız bir araya gelerek 2020-2021 Koordinasyon Planımızı hazırlamıştır. 81 ilde hizmete açtığımız Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezlerinden bugüne kadar toplamda 514 bin kişi yararlanmıştır.”

Gençlerin, serbest zamanlarının değerlendirilmesi, kişisel ve sosyal gelişiminin

desteklenmesi, zararlı alışkanlıklardan korunması ve karar alma süreçlerine aktif katılımlarına imkan sağlanmasına yönelik çalışmaların aralıksız devam ettiğinin altını çizen Oktay, “Gençlerimize bağımlılığın her türüyle mücadele hakkında seminer ve eğitimler verilmekte, bağımlılıkla mücadele konusunda projeler desteklenmektedir. Üniversite öğrencilerimizin ekonomik olarak desteklenmesi ve modern ortamlarda barındırılması ile sağlıklı ve dengeli beslenmelerinin sağlanması için çalışmalarımız sürdürülmektedir.” şeklinde konuştu.

Spor alanında ise stadyumlar, yüzme havuzları, gençlik merkezleri, spor salonları, atletizm pistleri ve benzeri gençlik ve spor tesislerinin yapımı ve mevcut tesislerin modernizasyonlarının gerçekleştirildiğini anımsatan Oktay, “Yatırım programında bulunan 37 adet stadyum, 294 adet spor salonu ve 79 adet yüzme havuzu olmak üzere 1220 adet gençlik ve spor tesisi projesinden 962 tanesi tamamlanarak hizmete sunulmuştur.” dedi.

Tarımsal destekte yüzde 36,7 artış

Tarım ve orman alanının, her zaman önem verilen alanların başında geldiğine dikkati çeken Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, şunları kaydetti:

“Üreticimizin en önemli sorunu olan mazot kullanımını azaltarak yüzde 90'a varan tasarruf sağlayan, yüzde yüz yerli ve çevreci Elektrikli Traktör prototipini geliştirdik. Buna benzer çalışmalarımızı artıracacağız. 2020 yılında bütçemizden tarım ve ormana ayırdığımız kaynağı 40,3 milyar liraya çıkartıyoruz. Bu kapsamda, tarımsal destek programları için 22 milyar lira, tarım sektörü yatırım ödenekleri için 5,1 milyar lira, tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal KİT'lerin finansmanı ve ihracat destekleri için 6,3 milyar lira kaynak ayırıyoruz. Tarımsal destek programları için ayırdığımız kaynağı 2019 yılı ödeneklerine göre yüzde 36,7 oranında artırarak 22 milyar liraya çıkarmaktayız.”

Türkiye'de artan enerji talebinin sorunsuz karşılanması amacıyla, milli kaynakların öncelikli kullanılması hususuna dikkat ederek tüm enerji kaynaklarını milletin hizmetine sunmak için çalışmaların aralıksız sürdüğünü belirten Oktay, bu kapsamda, enerjinin yüksek verimle kullanılması, arz güvenliğinin tahkim edilmesi ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlanması amacıyla yerli ve yenilenebilir kaynakları azami ölçüde değerlendirdiklerini söyledi.

Oktay, “Hazar'dan İtalya'ya uzanan TANAP ile Asya'yı Avrupa'ya bağlayarak bölgede enerji üssü olma yönündeki iddiamızı gerçekleştirmeye devam etmekteyiz. Ülkemize ve Avrupa'ya doğal gaz arz edecek TürkAkım projesinin de inşaat ve imalatı

tamamlanmıştır.” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay, Fatih ve Yavuz gemilerinin, Doęu Akdeniz'deki sondaj faaliyetlerine devam ettiğini kaydederek, “Milli gemilerimiz ile 2020 yılı içerisinde 5 kuyu daha açarak petrol ve doğal gaz arama faaliyetlerinde aktif bir strateji izlemeye devam edeceğiz.” ifadesini kullandı.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA